

Obsah

1. Co je sociologie?	13
Čím se sociologie zabývá? Několik příkladů	14
Jak dospět k sociologickému přístupu	18
Počátky sociologie	21
Pozdější myslitelé	26
Je sociologie věda?	27
K čemu nám může být sociologie užitečná?	28
Závěr	30
2. Kultura, společnost a jedinec	31
Lidský druh	32
Rozmanitost kultur	37
Kulturní identita a etnocentrismus	38
Socializace	39
Rané fáze vývoje dítěte	42
Teorie vývoje dítěte	47
Životní cyklus	54
Smrt a střídání generací	57
Resocializace	58
Socializace a svoboda jedince	60
3. Typy společností	61
První setkání s jinými kulturami	64
Lovci a sběrači	66
Pastevci a zemědělci	70
Neprůmyslové civilizace čili tradiční státy	72
Moderní svět: Průmyslové společnosti	75
První, druhý a třetí svět	76
Sociální změna dnes: Globalizace	82
Závěr	83

4. Sociální interakce v běžném životě	85
Studium každodennosti	87
Neverbální komunikace	88
Společenská pravidla a hovor	91
Interakce těla, tváře a řeči	96
Interakce v čase a prostoru	101
Každodenní život z kulturní a historické perspektivy	105
Mikro- a makrosociologie	108
5. Pohlaví a sexualita	109
Pohlaví, sex a biologie	111
Pohlaví a socializace	114
Identita a sexualita: tři teorie	118
Lidská sexualita	121
Závěr: Sexualita, pohlaví a nerovnost	134
6. Tělo: přijímání potravy, nemoc a stárnutí	135
Tělo a společnost	138
Poruchy přijímání potravy a kult těla	139
Tělo a techniky lidské reprodukce	141
Dobře fungující tělo: Představy o zdraví a nemoci	143
Zdravotnické systémy	147
Zdraví a životní prostředí	151
Zdraví a stárnutí	152
Závěr	154
7. Rodina, manželství a osobní život	155
Klíčové pojmy	156
Rodina v minulosti	157
Jak se mění rodina ve světě	159
Rodina a manželství v západní společnosti	160
Rozvod v západní společnosti	164
Následná manželství a role nevlastních rodičů	170
Odvrácená strana rodiny	174
Alternativy k manželství a rodině	178
Debata o „rodinných hodnotách“	181

8. Konformita a deviace	183
Studium deviantního chování	185
Jak vysvětlit deviaci	189
Trestné činy a statistiky	199
Vězení a jiné formy trestání	203
Ženy, muži a zločin	206
Zločin a „krize mužů“	212
Zločiny bohatých a mocných	216
Organizovaný zločin	219
Zločiny bez obětí	220
Duševní choroba jako deviace	221
Deviace a společenský řád	225
9. Etnicita a rasa	227
Etnicita	228
Předsudky a diskriminace	231
Etnické antagonismy v historické perspektivě	236
Vývoj interetnických vztahů: Několik příkladů	240
Interetnické vztahy ve Velké Británii	247
Interetnické vztahy na evropském kontinentu	249
Pravděpodobný budoucí vývoj v interetnických vztazích	251
10. Stratifikace a třídní struktura společnosti	253
Systémy sociální stratifikace	254
Teorie stratifikace v moderních společnostech	258
Třídy v dnešní západní společnosti	262
Sociální stratifikace: Rozdíly mezi muži a ženami	273
Sociální mobilita	275
Chudoba a nerovnost	280
Třídy, nerovnost a ekonomická soutěživost	284
Závěr	285
11. Moderní organizace	287
Organizace a moderní život	288
Teorie organizací	290
Bude byrokracie překonána?	297
Japonský model	297
Vliv velkých nadnárodních firem	299
Moderní organizace a restrukturalizace	304

Závěr	305
12. Práce a ekonomický život	307
Placená a neplacená práce	309
Dělba práce a ekonomická závislost	310
Trendy ve struktuře zaměstnanosti	314
Odbory a industriální konflikt	315
Ženy v pracovním procesu	319
Nezaměstnanost	326
Práce v budoucnosti	330
13. Vlády, politická moc a válka	333
Moc a autorita	334
Státy a vlády	335
Práva občanů	338
Demokracie	339
Politické strany a volební preference	342
Politická participace žen	346
Globální síly	349
Válka a armády	353
Svět bez válek?	356
14. Masová média a populární kultura	359
Počátek masových médií: noviny	361
Vliv televize	363
Teorie masových médií	372
Globalizace médií	377
Otázka regulace masových médií	382
Multimédia	384
Internet	386
Závěr	389
15. Vzdělání	391
Historický vývoj gramotnosti a školního vzdělávání	393
Základní a střední školství v mezinárodním srovnání	394
Ženy a dívky ve vzdělávacím systému	397
Teorie vzdělávání	398
Vzdělání a kulturní reprodukce	401
Willisova analýza kulturní reprodukce	402

Inteligence a nerovnost	403
Budoucnost vzdělání	407

16. Náboženství	411
Definice náboženství	413
Rozmanité formy náboženství	415
Monoteistická náboženství	416
Náboženství Indie a Dálného východu	418
Teorie náboženství	419
Typy náboženských organizací	425
Náboženství a ženy	427
Chiliastická (milenaristická) hnutí	430
Současný vývoj na poli náboženství: Islámská revoluce	432
Současný vývoj náboženství na západě	435
Závěr: Náboženství, sekularizace a sociální změny	439

17. Města a rozvoj moderního urbanismu	443
Tradiční město	444
Hlavní rysy moderního urbanismu	445
Urbanistické teorie	449
Poválečný vývoj měst na západě	456
Urbanismus a mezinárodní vlivy	460
Urbanizace třetího světa	463
Závěr	468

18. Revoluce a sociální hnutí	469
Jak definovat revoluci	470
Ruská revoluce	472
Teorie revoluce	473
Davy, nepokoje a jiné formy kolektivní akce	478
Sociální hnutí	479
Sociální hnutí a sociologie	484

19. Globální změny a ekologická krize	485
Definice změny	487
Co ovlivňuje společenské změny	488
Změny v moderní době	490
Současné změny a výhled do budoucnosti	492
Ohrožení životního prostředí	496

Je životní prostředí sociologickým problémem?	500
Globální změny: pohled do budoucnosti	500
20. Metody sociologického výzkumu	503
Výzkumný proces	505
Obecná metodologie	509
Metody výzkumu	512
Práce v terénu	512
Výzkum v reálném světě: metody, problémy, úskalí	522
Vliv sociologie	526
Příloha 1: statistické termíny	527
Příloha 2: čtení tabulek	528
21. Sociologické teorie	531
Teoretické přístupy	532
Teoretická dilemata	538
Teorie	545
Teoretické myšlení v sociologii	548
Glosář základních pojmů	549
Glosář důležitých termínů	555
Literatura	567
Doporučená literatura pro jednotlivé kapitoly	575
Rejstřík	579